

Görkəmli dövlət və maarif xadimi

Görkəmli dövlət xadimi, səhiyyə təşkilatçısı, tibb elmləri doktoru, professor Əziz Əliyevi respublika ictimaiyyəti həm də istedadlı pedaqoq və maarifçi kimi tanıyır. O, təhsillə, maariflə son dərəcə bağlı olan ziyalılarımızdan olmuşdur. Maarif, təhsil sahəsində dövlət səviyyəsində nəzərdə tutulmuş əsaslı tədbirlərin həyata keçirilməsində onun əməyi az olmamışdır. O, harada işləyirdisə, xalqın maariflənməsini diqqət mərkəzində saxlayırdı.

Ə.Əliyevin ömür yolu ilə tanış olanlar bilirlər ki, tibb sahəsində böyük xidmətləri olan bu alim uzun illər həyatın qaynar nöqtələrində, hər dəqiqə insandan böyük məsuliyyət tələb edən vəzifələrdə işləmişdir. 30-cu illərdə Azərbaycan Klinik İnstitutunun direktoru, Azərbaycan Tibb İnstitutunun və ADU-nun rektoru, Azərbaycan SSR səhiyyə komissarı, Böyük Vətən müharibəsi və sonrakı illərdə partiya və sovet işçisi, 50-ci illərdə Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Ortopediya və Bərpa Cərrahlıq İnstitutunun direktoru vəzifələrində çalışmışdır. 1956-cı ildən ömrünün sonunadək Azərbaycan Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutuna başçılıq etmişdir.

Ə.Əliyevin adı respublikamızın həyatında baş verən bir sıra mühüm və əlamətdar hadisələrlə sıx bağlıdır. O, gücünü, enerjisini vətənin, xalqın müqəddəs ideallarına həsr edərək, mənalı bir ömür yolu keçmişdir. İnsan sağlamlığını qorumaq naminə bütün varlığı ilə özünü oda-közə atan bu «səməndər quşu» (M.Topçubaşov) həm də geniş elmi-pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olmuş, yüksək ixtisaslı kadrların, o cümlədən müəllimlərin yetişdirilməsində, ali məktəblər üçün dərs kitabları və vəsaitlərin tərtib edilməsində, bir sözlə, xalqın maariflənməsi naminə qüvvə və bacarığını əsirgəməmişdir. Biz bu məqalədə onun maarifçilik, elmi-pedaqoji fəaliyyətinin bir qismindən danışmağı lazım saydıq. Söz yox, bu, ayrıca

tədqiqat mövzudur və tədqiqatçılar da ona sanballı əsərlər həsr etmişlər. Əziz müəllimin maarifçilik fəaliyyəti onun rəhbər vəzifələrdə işlədiyi illərdə daha geniş vüsət almışdır. 30-cu illərdə Əziz Əliyevin məsul vəzifələrə irəli çəkilməsi hamı tərəfindən rəğbətlə qarşılanmışdır. Bu o vaxtlar idi ki, Azərbaycanda tibb elminin inkişafı üçün yeni perspektivlər açılırdı. Tibb alimləri arasında milli kadrlar təzəcə yetişirdi. Bunların sırasında sonralar tibb elminin korifeylərinə çevrilmiş gələcək akademiklər: M.A.Mirqasımov, M.A.Topçubaşov, C.M.Abdullayev, C.Y.Hüseynov, M.M.Nəzirov, həmçinin Z.M.Məmmədov, A.S.Həsənov, U.S.Musabəyova, F.A.Əfəndiyev, əməkdar elm xadimləri K.A.Balakişiyev, Q.R.Qurbanov, A.K.Əlibəyov, M.M.Əfəndizadə və başqaları da vardı. Onlar elmi, pedaqoji və həkimlik fəaliyyətlərini paralel aparırdılar. Ə.Əliyev də Azərbaycan Tibb İnstitutuna gələndə onlara arxalanırdı. İllər keçdi, xalqımızın etimadını qazanmış bu yüksəkixtisaslı güclü həkimlər nəslə öz elmi və praktik işləri ilə ölkəmizin hüdudlarından kənar da məşhur oldular.

1930-cu ildə respublikamızın ali təhsil müəssisələri yenidən təşkil olundu. Həmin ildə respublikanın elmi-pedaqoji kadr hazırlayan ilk və ən böyük ali məktəbi, elmi-tədqiqat müəssisəsi olan Azərbaycan Dövlət Universiteti bir neçə müstəqil instituta ayrıldı. Universitetin müvafiq fakültələri əsasmda indi də öz işini davam etdirən Azərbaycan Pedaqoji İnstitutu, Azərbaycan Ticarət və Kooperasiya İnstitutu ilə yanaşı, Azərbaycan Tibb İnstitutu da ayrıca ali təhsil müəssisəsi statusu aldı. Yenicə ayrılmış, təşkil olunmuş bu təhsil ocağının problemləri az deyildi. İnstitutun tədris bazası zəif idi, dərslər kitabları, vəsaitləri çatışmırdı, kitab fondu və nəşriyyat orqanına ehtiyac duyulurdu. Müəllim heyətinin, xüsusilə azərbaycanlı kadrların olmaması ciddi narahatlıq doğururdu. İlk illərdə institutun kafedralarında rus tibb alimləri çalışırdı. Belə bir ağır və çətin dövrdə – 1932-ci ildə Əziz Əliyev Tibb İnstitutuna direktor təyin olundu. Bundan sonra institutun həyatında böyük canlanma başladı. Professor Ə.Əliyev bu mürəkkəb şəraitdə çıxış yolları axtarır, vəziyyəti hərtərəfli öyrənir, onları götür-qoy edir və bir sıra mühüm tədbirlərin həll olunmasına cəsarətlə girişirdi. Səmərəli işlər bütün istiqamətdə eyni zamanda aparılırdı. Milli kadrların yetişdirilməsinə diqqəti artırmaq lazım gəlirdi. O, bu mühüm işi ustalıqla həyata keçirirdi. Əvvəlcə ana dilində dərslilər, tədris vəsaitləri hazırlanması işinə azərbaycanlı kadrları bacarıqla cəlb edir və tezliklə müəyyən uğurlara nail olur. Çox keçmir ki, institut respublikada tibb mədəniyyəti mərkəzinə çevrilir, səhiyyə üçün kadrların hazırlanması, yerlərdə onlara kömək göstərilməsi işinin istiqamətvericisi olur.

Professor Ə.Əliyevin səyi ilə ildən-ilə institutun qəbul planı artırılır, kənd rayonlarından gələn gənclərin hesabına azərbaycanlı mütəxəssislərin sayı çoxalırdı. İnstitutun maddi-texniki və klinik bazası da möhkəmləndirilirdi. Böyük zəhmətin nəticəsi idi ki, müharibəyəqədərki on ildə 2453 həkim

hazırlandı ki, onların da 1438-i milli kadrlar, o cümlədən 550-si azərbaycanlı qızlar idi. İnstitutda mütəxəssis həkimlərin yetişdirilməsi ilə yanaşı, müəllim heyətinin təkmilləşdirilməsi, elmi sahəyə diqqətin artırılması da gündəlikdə dururdu. Bunun nəticəsi idi ki, professor Ə.Əliyevin instituta başçılıq etdiyi müddətdə 11 doktorluq və 13 namizədlik dissertasiyası müdafiə edilmişdi. Bunların arasında elmi dərəcəyə layiq olan milli kadrlarımız az deyildi. Ə.Əliyev həmkarlarına nümunə göstərərək, hələ 1929-cu ildə namizədlik dissertasiyasını birincilər sırasında müdafiə etmişdi.

Onunla çiyin-çiyinə işləyənlər təsdiq edirlər ki, professor Ə.Əliyev qeyri-adi istedadla malik pədaqoq-tərbiyəçi, dərin elmi təfəkkürə malik alim olmuşdur. Onun 1937-ci ildə müdafiə etdiyi doktorluq dissertasiyası Ümumittifaq gənc alimlər müsabiqəsində mükafata layiq görülmüşdür. Bu gənc alimin həmçinin bir sıra nəzəri və praktik əsərləri nəşr olunmuşdu. Özü isə həvəslə terapiya kafedrasında pədaqoji iş aparırdı.

Gənc milli-elmi kadrların hazırlanması problemi institutun ən ümdə məsələlərindən birinə çevrilmişdi. Bu məsələnin həlli üçün klinika və nəzəri kafedraların nəzdində aspirantura təsis edilmişdi. Aspirantlar yüksəkixtisaslı, təcrübəli, təşəbbüskar alimlərə təhkim olunur və həmin alimlər bu işin gedişi barədə direktora hesabat verirdilər. İldən-ildə göstəricilər yaxşılaşırdı. 1932-1936-cı illərdə institutda aspirantura üzrə 30 tibb elmləri namizədi hazırlanmışdı ki, onların da 19-u azərbaycanlı idi.

Tibb İnstitutunun alimləri yüksəkixtisaslı kadr hazırlığı ilə yanaşı, aktual elmi problemlər üzərində də çalışırdılar. Buradakı istedadlı alimlər Rusiyanın və habelə SSRİ-nin digər respublikalarının ali məktəb və elmi-tədqiqat idarələri ilə hərtərəfli, sıx elmi-pədaqoji əməkdaşlıq edir, müştərək tədqiqat işləri aparırdılar. Əziz müəllim belə adamlarla yaxından maraqlanırdı. O, zəhmətkeş adamların, ziyalıların həyatına bələd olduqca onların dərindən ürək yangısı ilə duymaqda əsl pədaqoq kimi hərəkət edirdi. Təbiətinə görə o, hamıya hörmətlə yanaşır, hər kəslə öz dilində danışmağı bacarırdı.

Əziz Əliyevə xas olan öz xalqına səmimi məhəbbət və hörmət onu respublikamızın unudulmaz şəxsiyyətlərindən birinə çevirmişdir. Elm aləmində böyük nüfuz və hörmət qazanmış, sonralar bütün dünyada tanınmış alim və həkimlərimizin bir qismi Əziz Əliyevlə birgə işləmiş, ya da onun tələbələri olmuşdur. Tələbələri onu elmi-nəzəri hazırlığı və təşkilatçılıq məharəti ilə yanaşı, yüksək mənəvi və əxlaqi keyfiyyətlərə malik, başqalarına nümunə olan müəllim kimi xatırlayırlar. Əziz müəllimlə bir yerdə çalışanlar da onun pədaqoji fəaliyyətindən, bu sahədəki gərgin əməyindən ürək dolusu danışmış, təhsilə, maarifə xidmətini onun hərtərəfli zəhmətinin bariz nümunəsi saymışlar. Çox zaman ona həkim deyəndə də, bu sözü müəllim mənasında işlətmişlər. Böyük Azərbaycan şairi Nizamini də müasirləri, sonralar xələfləri «həkim Nizami» adlandırmışlar. Bu, hər şeydən əvvəl, Nizaminin hərtərəfli biliyə malik olması ilə

izah edilir. Əziz müəllim haqqında qələmə alınmış yazıların da hamısında o, ensiklopedik bilik sahibi kimi səciyyələndirilmişdir. Ədəbiyyatı, tarixi, incəsənəti dərinlən duyması, öyrənməsi ona böyük nüfuz qazandırmışdır. Xatirələrdə deyilir ki, o, şəri, sənəti, şairi, sənətkarı sevən və qiymətləndirən kamil şəxsiyyətlərdən olmuşdur. Bütün müəlliflər bu görkəmli alim və təşkilatçının fəaliyyətinin müxtəlif sahələrini müəyyən mənada şəxsiyyəti ilə əlaqələndirməyə çalışmış, müəllim-şəxsiyyət, ictimai xadim-şəxsiyyət, həkim-şəxsiyyət problemi ətrafında mülahizələr söyləmiş, onun insani keyfiyyətləri ilə elmi-pedaqoji fəaliyyəti arasında bir vəhdət görmüşlər. Mirzə İbrahimov, Süleyman Rüstəm, İmran Qasimov kimi sənətkarlar, akademik M.Topçubaşov, tibb elminin tanınmış alimləri A.Quliyev, B.Qəhrəmanov və başqaları Əziz Əliyev haqqında xatirələrində rəhbər işçi kimi keyfiyyətləri ilə yanaşı, onun pedaqoji fəaliyyəti, maarifə bağlılığı, müəllim və tələbələrə qayğısı haqqında çox səmimi və yaddaqalan fikirlər söyləmiş, onun böyük bir həkim, müəllim, maarifimizin, səhiyyəmizin, mədəniyyətimizin fədakar xadimi kimi təqdim etmişlər.

Tibb institutuna direktor təyin olunduqdan sonra onun yeni keyfiyyətləri üzə çıxır. Hər şeydən əvvəl, bu illərdə o, pedaqoji fəaliyyətə daha sıx bağlanır, institutun terapiya kafedrası nəzdində laboratoriya diaqnostikasından dərs deyir. Azərbaycan dilində bu fəndən ilk tibb dərsliyini yazıb nəşr etdirir.

Əziz müəllim tələbələrin dərin biliyə yiyələnməsinə, onların dünya-görüşünün genişlənməsinə, mənəvi və maddi tələbatının ödənilməsinə qayğı ilə yanaşırdı. O, direktor olduğu ilk günlərdən tələbələr üçün münasib yaşayış şəraiti yaratmaq fikrinə düşmüşdü. Respublikada ilk dəfə olaraq 1933-cü ildə tələbələr üçün «tibb şəhərciyi» tikilməsi məsələsini yuxarı təşkilatların qarşısında qoymuşdu. Onun bu təşəbbüsü bəyənilmiş, Tibb İnstitutu üçün beşmərtəbəli iki yataqxana tikilmişdir. Bununla da tələbələrin bu sahədəki çətinlikləri qismən aradan qaldırılmışdır.

1933-1934-cü illərdə ölkədəki quraqlıq nəticəsində çörək qıtlığı başlayanda Ə.Əliyev institutda tələbələr üçün yataqxana təşkil etmiş, onların güzəranını nisbətən yaxşılaşdırmış, təhsildən uzaqlaşmalarının qarşısını almışdır. O, tələbələrə direktor fondu hesabına da kömək edirdi. Deyirlər ki, Ə.Əliyev səhiyyə komissarı təyin olunan günlər Tibb İnstitutunun tələbələri «üsyən» qaldırılmışlar. Onu «itirmək» istəməmişlər. Lakin bu tələbələr özləri şahid oldular ki, Ə.Əliyev səhiyyə komissarı vəzifəsində respublikamızda tibb elminin, səhiyyə xidmətinin inkişafı, milli tibb kadrlarının yetişdirilməsi sahəsində nə qədər böyük faydalı işlər gördü. Əziz müəllim bu illərdə də tədrisdən ayrılmamış, institutda dərs demiş, elmi-pedaqoji fəaliyyətini uğurla davam etdirmişdir.

Əziz müəllim gənc kadrların yetişməsində tibbi ədəbiyyatın, dərslük və dərs vəsaitlərinin roluna yüksək qiymət verirdi. O, Tibb İnstitutunda dərs kitablarının tərtibi və nəşrində əvəzsiz xidmətlər göstərmişdir.

Tibb İnstitutu Azərbaycan Dövlət Universitetindən ayrılanda institutun kitabxanası yox idi. Onu da yox yerdən yaratmaq, təşkil etmək lazım gəlirdi. Tibb kitabları da ayrılanda universitetdə qalmışdı. Əziz müəllim bilirdi ki, yalnız əsaslı kitabxana vasitəsilə tələbələri və professor-müəllim heyətini tədris və elmi ədəbiyyatla təchiz etmək mümkündür. Böyük zəhmətlə də olsa Əziz müəllim buna da nail oldu. Qısa müddətdə yaradılan kitabxanada mövcud boşluq dolduruldu. Çox keçmədi ki, kitabxana zənginləşdi, hətta başqa ölkələrlə kitab mübadiləsi də apardı.

Əziz müəllim elmi kitabları Azərbaycan dilinə tərcümə etdirir, onları xalqın malı etmək istəyirdi. Bu, ilk növbədə Əziz Əliyevin Azərbaycan dilinə müstəsna əhəmiyyət verməsindən, xalqın varlığında ana dilinin başlıca amil hesab edilməsindən irəli gəlirdi. Tibb İnstitutunda Əziz müəllimlə birlikdə işləyən görkəmli alimlərimiz xatırlayırlar ki, 1932-1935-ci illərdə, onun direktorluğunun ilk üç ilində Azərbaycan dilində 45 adda dərslük və tədris vəsaiti hazırlanmışdı. Onların içərisində onun özünün «Klinik-diaqnostika laboratoriya analizləri» kitabı ilə yanaşı, K.Balakişiyevin indi də geniş istifadə olunan «İnsanın normal anatomiyası», M.Qəniyevin «Mikrobiologiya kursu», C.Hüseynovun «Patoloji anatomiya», Y.Qazıyevin «Ağ ciyər vərəmi», U.Musabəyovanın «Göz xəstəlikləri», Ə.Talışinskinin «Travmatologiya», T.Səfərov və Y.Həsənovun «Bioloji kimya» və digər sanballı kitablar vardı. Həmin illərdə M.A.Mirqasımov, M.A.Topçubaşov, M.M.Mirsəlimov, M.Ə.Əfəndiyev, Z.M.Məmmədov kimi görkəmli alimlərin əsərləri də nəşr olunmuşdur. 1930-1945-ci illərdə Tibb İnstitutunda Azərbaycan dilində 80 adda dərslük və dərs vəsaiti buraxılmışdı ki, bunlardan 55-i professor Ə.Əliyevin rəhbərlik etdiyi 5 ilə düşür. Bu zaman rus dilindən tərcümələr də unudulmurdu. Əziz müəllim bilirdi ki, dəyərli vəsaitlər, sanballı elmi əsərlər olmasa, dərin bilikli mütəxəssislərin yetişməsi qeyri-mümkündür. Ə.Əliyev səhiyyə komissarı olanda da dərslüklərin və dərs vəsaitlərinin məzmununun dəyişilməsi, onların tərtibatlarının yeniləşməsi ilə maraqlanırdı. Ə.Əliyevin işgüzarlığı nəticəsində 1934-cü ildə Tibb İnstitutu nəzdində «Tibb nəşriyyatı» təşkil olunmuşdu. Onun məsul katibi və sonra redaktoru olduğu «Azərbaycan tibb jurnalı» da institutun həyatında və respublikada tibbi biliklərin təbliğində böyük rol oynamışdır. Burada institut müəllimlərinin əksəriyyətinin məqalələri dərc olunurdu. Bu tədbirlər institutda həkim kadrların yetişdirilməsi ilə yanaşı, müəllim heyətinin təkmilləşdirilməsinə də müsbət təsir göstərirdi.

Əziz müəllim institut kafedralarının tədris bazalarını yaratmaq və lazımı vəsaitlərlə zənginləşdirmək qayğısına da qalırdı. Cihazlar, aparatlar çox vaxt xaricdən alınır. Aspirantların seçilməsinə də xüsusi fikir verilirdi. O vaxtkı aspirantlar sonralar Tibb İnstitutunun aparıcı müəllimləri sırasmda yer tutdular.

Əziz Əliyev mənalı ömrünün iyirmi ildən çoxunu Azərbaycandan kənarında keçirmişdir. İkinci Dünya müharibəsi illərində İranda və Dağıstanda, sonralar Moskvada çalışmışdır. 1941-ci ilin avqustunda Sovet qoşunları İrana daxil olanda Bakıdan Cənubi Azərbaycana böyük bir ziyalı dəstəsi göndərildi. Buraya M.İbrahimov, S.Rüstəm, R.Rza, O.Sarıvəlli, Q.İlkin, Ə.Məmmədخانlı, Q.Məmmədli, M.Vəkilov və başqaları daxil idi. Ə.Əliyev həmin dəstəyə başçılıq edənlərdən biri idi. Bu dəstə əsgərlər, kütlələr içərisində böyük mədəni-maarif işləri aparırdı. Əziz müəllim «Yerli xalqa da mənəvi qida vermək, maarif və mədəniyyəti yaymaq faydalı işdir», deyirdi. Bu dəstədə müəllimlər də var idi. S.Rüstəm o günləri belə yada salırdı: «Təbriz və digər şəhərlərdə acınacaqlı bir mənzərənin də şahidi olduq: azərbaycanlılar məktəblərdə öz ana dilində deyil, fars dilində təhsil alırdılar. Məktəb daxilində öz doğma ana dilində danışmağa cürət edən uşaqlar məktəbdən xaric edilirdi». Bu məktəblərin işini canlandırmaq üçün Əziz müəllim əlindən gələni edirdi. Təbrizdə ana dilində məktəbin açılması da Əziz müəllimin adı ilə bağlıdır. S.Rüstəmin yazdığına görə Əziz müəllimin məsləhəti ilə ədəbi-bədii axşamlar məktəb binalarında təşkil olunurdu. Burada şəhərin adlı-sanlı ziyalıları, müəllimlər iştirak edirdilər. Bu qəbildən olan görüşlər yerli əhali ilə Şimali Azərbaycandan gedən ziyalıların yaxınlaşmasına müsbət təsir göstərirdi. Bu işlərə görə idi ki, S.Rüstəmin sözləri ilə desək, «Əziz Əliyevin adı Cənubi Azərbaycanda dillər əzbəri oldu». Adamlara məhəbbəti, işə ciddi münasibəti, geniş məlumatlı və hazırlıqlı olması, irəli sürülən məsələdən məharətlə baş açması Əziz Əliyevə burada da böyük hörmət və məhəbbət qazandırmışdı.

Müharibənin ağır illərində və müharibədən sonrakı çətin illərdə Dağıstan partiya təşkilatına başçılıq edən Ə.Əliyev çox böyük dövlət işlərilə yanaşı, xalq maarifinə də diqqəti zəiflətmirdi. O zaman Zaqafqaziya və Orta Asiyaya köçürülən əhalinin, sənaye və tədris müəssisələrinin yerləşdirilməsi ən incə və ən ağır problemlərdən biri idi. Onların Qərbdən və Şimaldan gələn böyük axını Mahaçqaladan keçirdi. O zamankı məlumatlara görə, Dağıstan paytaxtına 200 min adam köçürülmüşdü. Təzə köçüb gələnlərin işlə, müavinətlə, ərzaqla, tibb xidmətilə təmin olunması və təhsili də çox vacib məsələlərdən idi. Xalq təsərrüfatının bütün sahələri kimi, tədris işinin yaxşılaşdırılması istiqamətində nəzərdə tutulan tədbirlər Əziz müəllim tərəfindən qətiyyətlə, cəsarətlə həyata keçirilirdi. O özü arabir vaxt tapıb məktəblərə də baş çəkirmiş. Melitopolun dağıdılmış məktəblərinin tikintisinə ləvazimat yığan Qunib rayonundakı Çok orta məktəb kollektivini Əziz müəllim şəxsən təbrik etmişdi. Bu böyük dövlət xadimi, müharibə dövründə olduğu kimi, müharibədən sonrakı illərdə də özünəməxsus tükənməz enerji ilə çalışırdı. Onun həmin illərdə Dağıstanda iqtisadiyyatın, mədəniyyətin, elm və təhsilin inkişafına göstərdiyi misilsiz qayğını dağıstanlılar indi də

minnətdarlıqla yada salırlar. Mahaçqalada elmi-tədqiqat bazası olan akademik mərkəzin, sonralar SSRİ EA-nın Dağıstan filialının yaradılmasına o, xeyli zəhmət çəkmişdir. Ali məktəblərin bazasının genişləndirilməsinə də onun təsiri az olmamışdır. Dağlı qızların orta və ali təhsil məsələsi, mütəxəssis qadın kadrların hazırlanması, onlardan maarif və mədəniyyətin müxtəlif sahələrində səmərəli istifadə olunması işində Ə.Əliyevin əvəzsiz əməyi vardır. Onun bilavasitə iştirakı ilə Dağıstanda Qadın Müəllimlər İnstitutu və Qadın Pedaqoji Məktəbi açılmışdır.

Əziz müəllimin ömür yolu heç də həmişə hamar və rəvan olmamışdır. O, həyatda çətin, enişli-yoxuşlu, daşlı-kəsəkli yollar keçməli olmuşdur. Bu mürəkkəb şəraitdə həyatın çətinlikləri içərisindən o, özünə yol açmağı bacarmışdır. Ağır illərdə hədsiz dözümlülük göstərmişdir.

Akademik M.Topçubaşov, yuxarıda dediyimiz kimi, onu «səməndər quşu» adlandırmışdır. O yazırdı: «Əziz Əliyevə sadəcə «həkim», yaxud «professor» demək bir o qədər də düz deyil. Doğrudur, o, universitetin tibb fakültəsini qurtarmışdır, can həkimi işləmişdir, elmlər doktoru olmuşdur. Ancaq, mənəcə, ona «cəmiyyət həkimi» desəydilər, daha yaxşı olardı. Əslində cəmiyyət özü də canlıdır və onun da öz həkimi, alimi olması təbiidir».

Doğma xalqımızın təhsilinə, onun maariflənməsinə dərin ehtiram bəsləyən, elmin, təhsilin, səhiyyənin inkişafı üçün əlindən gələni əsirgəməyən, bütün qüvvəsini, enerjisini xalqın tərəqqisinə həsr edən Əziz Əliyevin təhsilə qayğısı qədərbilən xalqımız tərəfindən heç zaman unudulmayacaqdır.

Nəcəf Nəcəfov

*Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü,
filologiya elmləri namizədi, əməkdar müəllim*

*«Azərbaycan müəllimi» qəzeti,
29.10.1996, № 42*

Summary

This article deals with issues that Aziz Aliyev had been distinguished statesman and enlighter, and contributed by scientific works and action in the field of training of medical specialists.

More than 20 years of his life Aziz Aliyev had spent out of the country (Iran, Dagestan, Moscow), and hold responsible posts.

He was a head of Azerbaijan Institute of improving physicians' qualification from 1956 year.